

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURA
XXXV RESPUBLİKA OLİMPİADASI
XII klas
Mayın 2-4, 2025

TEKSTİ DİKATLI OKUYUN

Avşam. Portta büyük bir gemi bekler İstanbul – Pireya – Aleksandriyaya, motorları huruldêr, bacalarından incä tütün yukarı çıkêr.

Pindilär, erleştilär. Taa şafklar tutuşmadaan, Borta kasabaya bakmaa çıktılar.

Şakalaşêrlar, gülüşêrlär. Bir dä Sandi ansızdan deer: „Bakın, bakın, göktä bir dizi turna uçêr!”

- Sanki biler mi onnar, nereyi uçêrlar?
- Bilmeêrlär, nicä dä biz bilmeêriz, – dedi birisi.
- Nasıl bilmeêriz? – kayıl olmadı Sandi. – Bileriz. İstanbul!
- Ama nesoy ecelä?! – dedi genä birisi. – Uurumuz ne olur, yok neredän bilelim...

(Vani Volontir „Hacımançunun çöşmesi”)

I.	Mini-yaratma	30 bal	
	Saygılı üürenicilär, okulu başardıktan sora ne ecel sizi bekler, nesoy uurunuz olur, bilersiniz mi? Nicä düşünersiniz, yaşamak sizä nelär hazırlêr? Sayıklayarak, kendi geleceenizi yazdırın. <i>(1-1,5 sayfa)</i>	L	L
		0	0
		1	1
	Fikrinizi açıklamaa deyni, aşadakı planı esaba alın:	2	2
	1. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.	3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
	2. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı demekli, fikirli).	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3

1. Verili deyimä fikrinizi açıklayın: “... *Bakın, bakın, göktü bir dizi turna uçêr!*
– *Sanki biler mi onnar, nereyi uçêrlar?*

(5 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

2. *Ama nesoy ecelä?! – dedi genä birisi. – Uurumuz ne olur, yok neredän bilelim...*

Siz nesoy cevap vereceydiniz bu soruŖlara? Fikrinizi açıklayın. (5 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7

III. AŖadaki soruŖlara cevap verin

1. „*Ecel*” lafına *iki* sinonim bulun.

L	L
0	0
1	1
2	2

2. *Ecel* lafınnan (ya da sinonim variantlarınnan) *iki* izafet konstrukŖiasında laf birleŖmesi kurun da, onnarı kullanıp, *iki* cümlä yazın.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

3. Teksttän alınma lafa morfolojiya analizini yapın: *bacalarından*

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3

4. Verili cümleyä sintaksis analizini yapın.

Portta büyük bir gemi bekleer İstanbula – Pireyâ – Aleksandriyüyü, motorları huruldêêr, bacalarından incä tütün yukarı çıkêr.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7

OKUYUN ŞİİRİ

Şkoladan sokak-sokak
Sıraladılar saymaa uşak.
Beş evä girdim – bom-boş,
Ne uşak var, ne insan,
Salt otlar bakardı hoş,
Kendi başına hayvan –
Kaybelmiş terbilere,
Aullar durardı yan,
Unudup ii günneri.

Altıncı evä girdim,
Babucaa selâm verdim:
– Var mı senin senselân?
– Of, kızım, Rusiya büyük,
Hepsi Moskvaya kaydı.
İhtârlık sa ölä ük,
Sade o bana kaldı.
Çıkıp, ileri gittim...
Can-cun, öter sokaklar.

Hiç işlämeer fikirim –
Nerdä kaldı uşaklar?

(Alöna Ergoglo “Nerdä kaldı uşaklar”)

IV. Aşaadaki soruşlara cuvap verin

1. Nelär görmüş poet küüyün evlerindä? Fikrinizi açıklayın. (3 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

2. Babucaa sade ne kalmış? Nesoy *ük* için laf gider? Sayıklayarak, cuvap verin. (5 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7

3. şairin son soruşuna, siz nesoy cuvap vereceydiniz? Düşünün dä yazın. (4 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

4. a) řiirdän **dört** artistik kolaylını çıkarın, onnarın ne olduunu belli edin.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4

b) Birinnän bir dallı katlı cümlä kurun.

L	L
0	0
1	1
2	2

5. a) Verili işliktän **Geç iki** iştennik hem **beş** haliştennik kurun.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7

b) Bir haliřenniklän bir cümlä kurun.

L	L
0	0
1	1
2	2

V.	Yazın bir <i>bildirim</i> , şkolayı başaran üörenicilerä deyni regional balı Komrat kasabasında geöecek. (<i>data, saat, er, programa</i>)		
	Aşaadakı istedikleri hesaba alın:		
	I. Janranın strukturasını koruyun.	L	L
	II. Situaşiyayı dooru kullanın.	0	0
	III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.	1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2